

УДК 658.07

Л.Б. Демидчук, канд. техн. наук, доц. (ЛТЕУ, Львів)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ЛОГІСТИКИ ТА ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Перехід національної економіки до ринкових відносин, що супроводжується значними змінами в структурі вироблених товарів, розвитку оборонних виробництв, підвищенням значущості регіональної ланки економіки, великою мірою підвищує значущість логістики та вантажних перевезень як системи нових ефективних відносин у забезпеченні процесу виробництва необхідними ресурсами. При цьому ставлення до них як до транспортно-складської технології змінюється: нині вона сприймається як ресурсозберігаючий алгоритм підприємницької діяльності.

Логістика розглядається як важлива складова стратегічної політики підприємства, спрямованої на підвищення його конкурентоспроможності. Організаційні форми та економічні методи логістичного управління товарорухом, методи і засоби його інформаційного та кадрового забезпечення, технічні засоби управління покликані максимально скоротити сукупні витрати на всіх стадіях зберігання і пересування товарів з метою підвищення ефективності бізнес-процесу в цілому.

Підготовка фахівців за кордоном пов'язана з високими матеріальними витратами: навчання за програмою *Logistics* у США становить \$1920 тисяч на рік [1, 2]; не надто відрізняється від американської вартість навчання і в низці європейських шкіл. До того ж у Європі склалася тривінева система тестування логістичних менеджерів Європейського сертифікаційного комітету з логістики (*European Certification Board for Logistics ECBL*): *junior logistic* – рівень бакалавра; *senior logistic* – фахівець середньої ланки управління; *master logistic* – вищий щабель, рівень інтегрального менеджменту: віцепрезиденти компаній з логістики, директори з логістики, керівники логістичних служб компаній, а також інші...

Розв'язання поставлених проблем дасть змогу підвищити ефективність транспортної логістики підприємства, що вплине на ефективність роботи логістичної системи та підприємства загалом, його прибуток і відносини зі споживачами.

Донедавна не було чіткого розуміння логістики серед широкого кола учасників господарської діяльності. Тепер логісти стали

невід'ємною частиною економічної системи. Сьогодні навіть малий бізнес регулярно споживає послуги логістичного характеру. Без використання логістики в умовах ринку складно зберігати конкурентоспроможність. Тому кількість компаній, що надають логістичні послуги, неухильно зростає. Логісти затребувані в різних галузях, зокрема, в галузі вантажних перевезень.

Щоб задовольнити зростаючу потребу у фахівцях цієї галузі, навчальні заклади готують логістичних менеджерів високої кваліфікації на базі повної вищої освіти, але цього недостатньо. Крім того, серйозною проблемою є об'єктивна оцінка рівня кваліфікації логістичного менеджера як для роботодавців, так і для рекрутингових агентств. Дедалі більше в сучасних логістичних комплексах потрібні не тільки фахівці в галузі управління, а й кваліфіковані виконавці.

Одним із серйозних стримуючих факторів є недостатність кваліфікованих кадрів у сфері логістики та вантажних перевезень. Професійна діяльність цих фахівців має здійснюватися у сфері матеріального виробництва, товарного обігу та сфери послуг, спрямовуватися на забезпечення функціонування підприємств усіх організаційно-правових форм з метою раціональної організації логістичної діяльності з урахуванням галузевої, регіональної та номенклатурної специфіки підприємства. Фахівець даного профілю має на основі професійних знань забезпечити ефективну логістичну діяльність і тим самим сприяти розв'язанню важливого соціально-економічного завдання задоволення попиту споживачів. Галузь його діяльності включає сукупність засобів, способів і методів людської діяльності, спрямованих на організацію та управління рухом матеріальних потоків у системах виробництва і просування товарних потоків до споживачів, аналіз та організацію функціонування логістичних та вантажних перевізних систем.

У рамках процесного підходу підготовки фахівців у сфері таких систем сукупність внутрішніх процесів закладів освіти, що являють собою потоки фінансів, інформації, матеріалів, спрямованих на створення продукту, затребуваного споживачем, являє собою освітній проект. При цьому викладач стає менеджером, тьютором, він керує процесами як особистої підготовки та самоосвіти, так і навчанням здобувачів. Він керує навчальним процесом у межах своїх дисциплін і проекту загалом на засадах оптимізації та інтеграції наявних ресурсів та індивідуальних (суспільних) потреб.

У самому закладі освіти, на базі якого розробляється проект, необхідна оптимізація таких напрямів, як фінансові потоки, матеріально-технічні ресурси (завантаження та раціональне

використання наявних і залучених ресурсів, аудиторії, бібліотечний фонд тощо), інформаційні потоки (швидкість проходження інформації, точність і своєчасність її подання), кадрові потоки (оптимізація кадрового складу, відповідність виконуваних функцій рівню підготовки та кваліфікації працівників з урахуванням відкриття нових напрямів).

У зв'язку з цим необхідно розв'язати низку актуальних для навчальних закладів такого напрямку завдань:

- здійснити інтеграцію навчальних закладів регіону для реалізації спільних проєктів логістичної спрямованості;
- оптимізувати завантаження педагогічних кадрів;
- оптимізувати комплектування навчальною літературою;
- здійснювати підготовку педагогічних кадрів як безперервний процес;
- оцінювати ефективність педагогічної системи, розробку та впровадження інноваційних проєктів;
- створювати моделі інформаційно-логістичної системи;
- впроваджувати в освітній процес активні та інтерактивні форми занять (комп'ютерні симуляції, ділові та рольові ігри, розбір конкретних ситуацій, психологічні та інші тренінги, групові дискусії) у поєднанні з поза аудиторною роботою для формування й розвитку загальних і професійних компетенцій учнів;
- структурувати інформаційні потоки, що забезпечують взаємозв'язок освітнього закладу з комерційними підприємствами.

Володіння інструментарієм сучасного логістичного менеджменту в практиці бізнесу дає змогу фірмам значно скоротити витрати в постачанні, виробництві та збуті, прискорити оборотність капіталу, знизити собівартість продукції, забезпечити задоволення потреб одержувачів у якісній продукції та послугах.

Розв'язати ці завдання можна на основі системного підходу, враховуючи принципи логістики, у навчальних, наукових сферах діяльності освітніх закладів та дотримуючись інтересів роботодавців.

Інформаційні джерела

1. Вища освіта в США 2024. *Study.ua*. URL: <https://usa.study.ua>.
2. Sovacool B. K. Early modes of transport in the United States: Lessons for modern energy policymakers. *Policy and Society*. 2009. Vol. 27. Issue 4. <https://doi.org/10.1016/j.polsoc.2009.01.006>.